

Poreska praksa za decembar 2013.godine

Pitanja i odgovori iz PDV-a	od strane	2 - 9
Pitanja i odgovori iz poreza na dobit pravnih lica.....	od strane	10 - 13
Pitanja i odgovori - razno	od strane	14 - 17

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

1. Po kojoj stopi fakturirati računare kao finalne proizvode s obzirom da prilikom sastavljanja računara koristite različite komponente zavisno od želje kupca, neke nabavljate po stopi PDV od 7%, a druge po 19%?

Članom 3 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), propisano je da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu.

PDV se obračunava i plaća po opštoj stopi od 19 % od svakog prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, osim od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda za koje je propisano da se PDV plaća po sniženoj stopi, kao i od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda za koje je propisana nulta (0) stopa PDV- član 24 zakona.

Odredbama člana 24a stav 1 tačka 15b citiranog zakona propisano je da se na uvoz odnosno promet računarske opreme PDV obračunava i plaća po stopi od 7%.

Odredbama člana 10b Pravilnika o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV («Sl. list RCG», br.81/05 i 10/06 i «Sl. list CG», br.06/08 ... 11/09), propisano da se pod računarskom opremom smatra: personalni računar (uključujući i laptop) koji obuhvata računarski hardver koji se sastoji od kućišta sa svim njegovim elementima, monitora, tastature i miša. Računarska oprema obuhvata i štampač.

Elemente kućišta iz stava 1 ovog člana čine: uređaj za napajanje, matična ploča, centralna procesna jedinica, radna memorija, magnetni i optički uređaji za skladištenje podataka, hard disk, adapteri, kontroleri i drugi proizvodi koji se ugrađuju u kućište.

Prema tome navedena računarska oprema oporezuje se po stopi od 7% (nezavisno da li se prodaje u kompletu ili po djelovima: monitor, kućište, tastatura, miš).

Međutim, na aktivne zvučnike, skenere, multifunkcionalne uređaje, kao i svu opremu koja nije obuhvaćena odredbama citiranog Pravilnika primjenjuje se stopa PDV-a od 19%.

2. Da li fizičko lice koje se bavi izdavanjem u zakup poslovnih prostora i registrovan je za PDV (ostvaruje godišnji oporezivi prihod veći od 18.000€ po osnovu prihoda od imovine-zakupa), ima pravo na odbitak ulaznog PDV-a pri kupovini poslovnog prostora od investitora kao i za troškove za nabavku materijala i usluga za adaptaciju istog?

U čl. 13. Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07...29/13), propisano je da je poreski obveznik svako lice koje na bilo kojem

mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost iz stava 2 ovog člana, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti.

U stavu 2 navedenog člana određeno je da se pod djelatnošću, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva svaka proizvodna, trgovinska i uslužna djelatnost, uključujući rudarsku, poljoprivrednu i profesionalnu djelatnost. Korišćenje materijalne i nematerijalne imovine (imovinskih prava) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda smatra se poslovnom djelatnošću.

Poreski obveznik, u skladu sa čl 37 stav 1 Zakona može prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/02 ...16/06 i "Sl. list Crne Gore", br. 64/08, 30/13) u članu 93, pretporez je definisan kao iznos poreza na dodatu vrijednost koji je, u skladu sa članom 32 Zakona, posebno iskazan na računima za isporučene (nabavljene) proizvode i usluge koje su poreskom obvezniku izvršili drugi poreski obveznici.

Članom 94 Pravilnika propisani su uslovi za ostvarivanje prava na odbitak PDV-a, koji moraju biti kumulativno ispunjeni, i to za poreske obveznike koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza.

Iz Vašeg pitanja se vidi da je djelatnost fizičkog lica izdavanje u zakup objekata i da je po osnovu navedene djelatnosti registrovan za PDV, te smo mišljenja da prilikom kupovine poslovnog prostora ima pravo na odbitak ulaznog PDV, kao i na odbitak ulaznog PDV po osnovu ispostavljenih faktura za nabavku materijala za adaptaciju kupljenog poslovnog prostora, ukoliko isti koristi za obavljanje oporezive djelatnosti uz ispunjenost prethodno navedenih uslova.

Ukazujemo i da je čl. 39 stav 2 i stav 3 Zakona propisano je da odbitak ulaznog PDV koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora se ispraviti, u slučaju ako se u toku perioda od pet godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi oprema izmijene uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV, ispravka ulaznog PDV se vrši za period od izmjene okolnosti. Za nepokretnosti se, umjesto perioda od pet godina, uzima u obzir period od 10 godina.

Početak korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti iz stava 2 ovog člana smatra se poreski period u kojem je izvršen (odnosno nije izvršen) odbitak ulaznog PDV.

Takođe napominjemo da ste dužni da u svojim poslovnim knjigama registrujete sve poslovne transakcije i vodite njihovu evidenciju koja mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva i mora da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja.

3. Kakav je postupak povraćaja PDV stranom pravnom licu?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG» br.65/01 ... 4/06 i «Sl. list CG» br 16/07, 29/13) uređuje se sistem i uvodi obaveza plaćanja poreza na dodatu vrijednost u Crnoj Gori, a Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/02, 13/03, 59/04, 79/05, 16/06, "Sl. list Crne Gore", br. 64/08, 30/13) bliže se uređuje način primjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Odredbama člana 3 navedenog Zakona propisano je da je predmet oporezivanja PDV-om promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu.

Što se tiče povraćaja PDV-a, isti je opisan u Poglavlju XIV navedenog Zakona, član 50-52 i član 109-119 Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u.

Pravo na povraćaj PDV, pravna lica sa sjedištem van Crne Gore mogu ostvariti saglasno odredbama člana 51. navedenog Zakona uz ispunjenje uslova (rokovi za podnošenje zahtjeva za povraćaj, period na koji se odnosi zahtjev, minimalni iznos na koji zahtjev može da glasi i postupak vraćanja poreza, uključujući i rok povraćaja), propisanih čl. 110 – 114 navedenog Pravilnika.

Članom 51. navedenog Zakona propisano je da poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ima pravo na povraćaj ulaznog PDV koji mu je zaračunat na osnovu obavljenog prometa proizvoda, odnosno usluga od strane poreskih obveznika u Crnoj Gori ili mu je zaračunat prilikom uvoza proizvoda u Crnu Goru, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom.

Stavom 2 istog člana propisano je da poreski obveznik iz stava 1 ovog člana ima pravo na povraćaj ulaznog PDV, ako je proizvod nabavljen, odnosno uvezen, a usluge izvršene u svrhu obavljanja djelatnosti koju u inostranstvu obavlja, pod uslovima pod kojima bi za tu djelatnost, ukoliko bi se obavljala u Crnoj Gori, bilo priznato pravo na odbitak ulaznog PDV, ako u periodu za koji mu je priznato pravo na povraćaj ulaznog PDV ne izvrši promet proizvoda, odnosno usluga koji se smatra prometom izvršenim u Crnoj Gori, osim:

a) usluga prilikom uvoza proizvoda u vezi sa članom 22 stav 2 tačka 2 ovog zakona; usluga pri izvozu u skladu sa članom 25 ovog zakona i usluga uvoza u skladu sa članom 30 ovog zakona;

b) usluga na koje PDV mora biti plaćen od strane lica kojem je usluga izvršena.

Stavom 3 navedenog člana propisano je da poreski obveznik ima pravo na povraćaj ulaznog PDV u obračunskom periodu na osnovu zahtjeva koji podnosi nadležnom organu. Posebno ističemo da pravo na povraćaj nemaju poslovne jedinice stranih lica, jer one imaju status poreskog obveznika, odnosno nalaze se u sistemu PDV-a. Poslovne jedinice obračunavaju PDV za sve oporezive isporuke i imaju pravo na odbitak pretporeza, kao i svi drugi obveznici. Poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori, a koji ima pravo na povraćaj pretporeza u skladu sa ovim zakonom za nabavljene proizvode i primljene usluge, zahtjev za povraćaj podnosi nadležnom poreskom organu. Zahtjev, u skladu sa čl.112 Pravilnika, se podnosi na propisanom obrascu (obrazac ZP-PDV-S). Podnosilac zahtjeva na njegovoj poledini navodi račune po kojima traži povraćaj i ta specifikacija treba da sadrži: ime ili naziv dobavljača, njegov poreski broj, vrstu isporuke, datum isporuke, vrijednost isporuke i iznos PDV-a sadržan u toj isporuci. Zahtjev za povraćaj PDV se može podnijeti za period koji obuhvata najmanje šest mjeseci, a najviše jednu godinu, izuzev ako se radi o ostatku kalendarske godine (napr. za mjesec novembar i decembar). Podnosilac zahtjeva mora uz zahtjev priložiti originalne račune i odgovarajuću uvoznu dokumentaciju i potvrdu da je obveznik za PDV u stranoj državi.

U skladu sa čl.113 Pravilnika, zahtjev za povraćaj PDV-a može se podnijeti samo za iznose PDV koji su veći od 300,00€ izuzev u slučaju kada je period za povraćaj kraći od 6 mjeseci, za

koji važi cenzus od 100,00€. Nakon odobrenog povraćaja PDV, poreski organ je dužan da poništi originale priloženih računa pečatom sa natpisom “iskorišćeno pravo na povraćaj PDV” i da ih vrati poreskom obvezniku.

Poreski organ, u skladu sa čl. 114 Pravilnika, donosi rješenje o povraćaju PDV i traženi iznos uplaćuje na nerezidentni račun otvoren kod banke ovlašćene za poslove sa inostranstvom, sa sjedištem u Crnoj Gori u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povraćaj.

Ostvarivanje prava na povraćaj PDV pravnih lica sa sjedištem van Crne Gore nije uslovljeno aktom o reciprocitetu između dvije države.

Ukoliko je ugovor o zakupu sačinjen u inostranstvu i usluga se vrši van teritorijalnih voda Crne Gore ne postoji obaveza plaćanja poreza u Crnoj Gori jer postoji pretpostavka da će izdavaoc odnosno vlasnik jahte platiti porez u matičnoj državi.

4. Kakav je poreski tretman PDV na avanse u građevinarstvu?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/01 ...04/06 i “Sl. list Crne Gore”, broj 16/07,40/11,29/13), u članu 20. stav 1., propisana je osnovica za obračun poreza na dodatu vrijednost, a koju čini sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV.

Članom 40 Pravilnika o primjeni zakona o PDV je propisano da kod avansa, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa, nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili usluga. PDV se obračunava primjenom preračunate stope iz člana 56 ovog pravilnika.

Ako je plaćanje djelimično ili u cjelini izvršeno prije izdavanja računa ili prije obavljenog prometa proizvoda ili usluga PDV se obaračunava na dan prijema naknade na plaćen iznos naknade (avansno plaćanje). Primalac avansa je u obavezi da izda avansni račun sa obračunatim porezom po preračunatoj stopi od 19%, da bi nakon izdavanja robe ili pružanja usluga izdao konačni račun sa obračunom poreza po stopi od 19%, stornirao raniji avansni račun, podnio izmijenjenu prijavu za izlazni PDV po avansnom računu za mjesec u kome je on bio i iskazao konačan iznos sa računa PDV –a po oporezivoj osnovici po stopi od 19% po prijavi za mjesec u kome je izdat konačni račun.

Primalac usluge stornira avansne račune i ulazni PDV po tim računima i u svom knjigovodstvu evidentira konačan račun i kao odbitni PDV koristi iznos sa konačnog računa koji je zaračunat po stopi 19%.

5. Da li pravno lice PDV obveznik ima pravo na odbitak PDV-a na ispostavljenu fakturu za zakup poslovnog prostora? Djelatnost pravnog lica je pakovanje sirovine, odnosno poluproizvoda –mineralnog đubriva, koja se uvozi iz Italije i ista se poslije izvršenog pakovanja izvozi u Italiju i pri izvozu se oporezuje nultom stopom PDV, te ste za potrebe obavljanja poslovne djelatnosti zakupili poslovni prostor od Luke Bar.

Članom 37 Zakona o porezu na dodatu vrijednost su propisani uslovi za odbitak ulaznog PDV, a članom 94 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost, poreski obveznici koji imaju pravo na odbitak pretporeza.

Ulazni PDV se može odbiti samo ako je iskazan u računu kao osnovnom dokumentu u kojem se obračunava porez na način propisan članom 32 istog Zakona, i da poreski obveznik (zakupoprimac) obavlja oporezive isporuke proizvoda i usluga u skladu sa članom 94 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Dakle, iz navedenog se može zaključiti da zakupoprimac može da ostvari pravo na odbitak ulaznog PDV na ispostavljene račune za iznos ugovorene zakupnine, ukoliko ispunjava uslove iz gore citiranih odredbi Zakona i Pravilnika.

6. Da li ima poreskih obaveza prilikom otpisa potraživanja iz ranijih godina, i da li se taj rashod može priznati za tekuću godinu?

Članom 17 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01... „Sl. list CG”, br. 40/08 ... 14/12), propisano je da izvršeno ispravljanje (otpis vrijednosti) sumnjivih potraživanja priznaje se na teret rashoda, pod uslovom:

- 1) da se nesumnjivo dokaže da su ta potraživanja bila prethodno uključena u prihode poreskog obveznika;
- 2) da je to potraživanje u knjigama poreskog obveznika otpisano kao nenaplativo;
- 3) da poreski obveznik pruži potrebne dokaze o neuspjeloj naplati tih potraživanja.

Sumnjiva potraživanja koja su priznata kao rashod, a zatim naplaćena, uključuju se u prihode poreskog obveznika u momentu njihove naplate.

Dakle, da bi se sumnjiva potraživanja priznala kao rashod u poreske svrhe za obračun poreza na dobit, potrebno je da su kumulativno ispunjena sva tri uslova iz člana 17 Zakona. Takođe, da bi koristili mogućnost uključivanja sumnjivih potraživanja na teret rashoda, neophodno je obezbijediti dokaze da ne postoji mogućnost naplate potraživanja.

Iz vašeg dopisa razumijemo da, poreski obveznik ne ispunjava uslove iz člana 17 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, te se po tom osnovu izvršeno ispravljanje (otpis vrijednosti) sumnjivih potraživanja ne može priznati na teret rashoda.

Članom 20a Zakona o porezu na dodatu vrijednost (Sl. list RC br.65/01 ... 4/06 i Sl. list CG br 16/07 ... 29/13), između ostalog propisano je da poreski obveznik može, zbog nemogućnosti naplate, ispraviti (smanjiti) iznos PDV, ako na osnovu pravosnažne sudske odluke o završenom stečajnom postupku ili o uspješno završenom postupku prinudnog poravnjanja ne bude isplaćen, odnosno ne bude isplaćen u cjelini. Na isti način može postupiti poreski obveznik ako dobije pravosnažnu odluku suda o obustavljanju izvršnog postupka, odnosno drugi dokument iz koga se vidi da po završenom postupku nije bio isplaćen, odnosno nije bio isplaćen u cjelini jer je dužnik bio izbrisan iz sudskog registra, odnosno drugih odgovarajućih registara ili evidencija. Ako poreski obveznik naknadno primi uplatu ili djelimičnu uplatu za obavljeni promet proizvoda, odnosno usluga u vezi sa kojim je ostvario ispravku poreske osnovice, dužan je da od primljenog iznosa obračuna PDV.

Na osnovu vašeg dopisa razumijemo da nijesu ispunjeni uslovi iz člana 20a Zaokna o porezu na dodatu vrijednost, u pogledu da poreski obveznik, zbog nemogućnosti naplate smanji iznos PDV, te i ne može umanjiti poresku obavezu prilikom podnošenja PDV prijave za obračunski period u kome je bilo potrebno da se steknu uslovi za ispravljanje iznosa PDV po ovom osnovu.

7. Da li prilikom prefakturisanja sporednih troškova (kod izdavanja nepokretnosti u zakup) PDV koji je 19%, odnosno 7% ostaje isti, ili mora biti obračunat 19% bez obzira što su sadržane usluge sa 7%?

Shodno članu 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG»,br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07,40/11,29/13), predmet oporezivanja PDV je promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru. U članu 4 stav 1 zakona propisano je da promet proizvoda predstavlja prenos prava raspolaganja pokretnim, odnosno nepokretnim stvarima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Osnovica PDV, kako je propisano čl 20 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. List RCG"br.65/01, ... 04/06 i "Sl. List CG"br.16/07...40/11,29/13) je sve što predstavlja plaćanje (u novcu, u stvarima ili uslugama), koje je poreski obveznik primio ili će primiti od kupca, naručioca ili trećeg lica za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom takvog prometa, osim PDV, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Tipičan primjer prefakturisanja troškova je kada obveznik PDV vrši promet usluge zakupa, pri čemu ukupnu naknadu koju naplaćuje od zakupca čini ugovorena zakupnina uvećana za stvarne troškove struje, vode, telefona i druge troškove koji padaju na teret zakupca.

Kada obveznik PDV- zakupodavac prefakturiše sporedne troškove neposredno povezane sa uslugom zakupa, treba da ih tretira kao sastavni dio ukupne naknade, koju prima ili treba da primi od zakupca. To znači da ukupna naknada koju zakupodavac prima ili treba da primi od zakupca, a koja pored osnovne naknade za korišćenje objekta sadrži i sporedne troškove, predstavlja jedinstvenu poresku osnovicu na koju se PDV obračunava po opštoj poreskoj stopi 19%.

S obzirom na to da se usluga zakupa oporezuje po opštoj stopi PDV, zakupodavac – obveznik PDV-a je dužan da primijeni opštu stopu PDV od 19% na ukupnu poresku osnovicu, u koju nije uključen PDV, nezavisno od toga što se promet pojedinih usluga, po osnovu kojih zakupodavac zakupcu prefakturiše sporedne troškove, oporezuje po posebnoj stopi PDV od 7% ili je promet oslobođen PDV-a, ali kada promet tih dobara i usluga vlasniku objekta vrše drugi poreski obveznici (struja, voda, telefon, komunalne usluge, osiguranje i drugi troškovi).

8. Da li školska radionica koja služi isključivo za izvođenje praktične nastave za učenike, može proizvod iz radionice prodati trećem licu, te kako se tada vrši plaćanje i što je sa PDV-om?

Poreski obveznik poreza na dobit je rezidentno, odnosno nerezidentno pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti.

Izvorima dobiti u Crnoj Gori smatraju se prihodi ostvareni po osnovu: prodaje dobara proizvedenih u Crnoj Gori i pružanja usluga u Crnoj Gori.

Kako je čl. 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica precizirano da porez na dobit ne plaćaju: državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave, javni fondovi, **javne ustanove**, turističke organizacije, sportski klubovi, sportska društva i savezi, vjerske zajednice, umjetnička udruženja, političke stranke, komore, sindikati i nevladine organizacije, ako su u skladu sa posebnim zakonom osnovane za obavljanje nedobitne djelatnosti, **osim u slučaju da obavljaju dobitnu djelatnost, ta lica su obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.**

Javne ustanove-škole smatraju se poreskim obveznicima ako su obveznici poreza na dobit. Znači, škole koje se smatraju obveznicima poreza na dobit za dio djelatnosti, za koju su obveznici poreza na dobit, obveznici su i plaćanja poreza.

Škole koje su poreski obveznici dužni su sprovesti sve radnje kao i ostali poreski obveznici. Od ovih poreskih obveznika samo oni koji naplaćuju račune gotovinom, sprovode postupak izdavanja računa preko poreskih registar kasa.

Ukazujemo da je poreski obveznik svako pravno ili fizičko lice koje obavlja bilo koju poslovnu djelatnost, bez obzira na namjenu i ishod te djelatnosti, izuzev lica koje za posljednjih 12 mjeseci ostvari promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18.000,00€.

Ako javna ustanova - srednja stručna škola, u svom sastavu ima poslovnu jedinicu koja je registrovana za PDV i bavi se proizvodnjom i prometom ta poslovna jedinica ima obavezu da predaje poreskom organu poresku prijavu poreza na dobit sa bilansom stanja i bilansom uspjeha, kao i PDV prijave, bez obzira što škola kao javna ustanova nema tu obavezu.

9. Da li možete koristiti ulazni PDV na ulaganja u objekat uzet u zakup, koji služi za obavljanje djelatnosti?

Iz vašeg akta ne može se tačno zaključiti kakav je bio ugovorni odnos između vas kao zakupoprimca i zakupodavca objekta, odnosno na koji način ste vršili knjiženje ulaganja u tuđa osnovna sredstva, da li se ulaganje knjižilo kao potraživanje između zakupoprimca i zakupodavca objekta ili se ulaganje odnosilo na samu zakupninu.

U zahtjevu navodite da ste uzeli u zakup poslovni prostor a da su radi bolje funkcionalnosti poslovnog prostora potrebna investiciona ulaganja. Navedena investiciona ulaganja povećavaju vrijednost objekta koji nije vaše vlasništvo i ista imaju za posljednicu povećanje vrijednosti imovine zakupodavca

Naša mišljenja kao poreskog organa se odnose u većini na primjenu poreskih propisa i poreskog postupka kod utvrđivanja činjeničnog stanja u konkretnim slučajevima.

Prema računovodstvenim propisima ulaganje na zakupljeni objekat se evidentira u poslovnim knjigama kao imovina, na račun - Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu, pod uslovom da se radi o dugoročnim ulaganjima, dužim od godinu dana, da se očekuju buduće koristi od ovih ulaganja u poslovne svrhe, da se troškovi od ovih ulaganja mogu odmjeriti, odnosno dokumentovati. Ukoliko ovi uslovi nijesu ispunjeni onda se ova ulaganja na tuđim sredstvima evidentiraju kao rashod perioda u kome su nastali. Jedno je bitno da zakupac zaista plaća zakupninu u skladu sa tržišnim uslovima i da je ulaganja izvršio za sopstveni račun. Ulaganja koja se u poslovnim knjigama zakupca evidentiraju kao stalna imovina treba da budu amortizovana. Amortizacija se vrši tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, a to je obično period trajanja ugovora o zakupu. Međutim, amortizacioni period može biti kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu, ali ne može biti duži. Ulaganja u

tuđe nekretnine, postrojenja i opremu koje se evidentira na računu treba svrstati u III amortizacionu grupu, jer toj grupi pripadaju sva ostala sredstva (osim nepokretnosti).

Zakupac ima pravo na odbitak ulaznog PDV po računima po osnovu ulaganja u zakupljeni objekat u skladu sa opštim uslovima za odbitak ulaznog PDV propisanim odredbama člana 37 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br.65/01,... 76/05 i "Službeni list CG", br.16/07, 73/10 i 40/11,29/13).

Ukoliko investiciona ulaganja povećavaju vrijednost objekta koji nije vaše vlasništvo i ista imaju za posljedicu povećanje vrijednosti imovine zakupodavca, ulaganje u takav objekat ima karakter isporuke proizvoda i usluga koje se oporezuju PDV-om i koje se uključuju u ukupne prihode iz kojih se utvrđuje dobit obveznika.

Dakle, za takva ulaganja ste dužni da izvršite fakturisanje zakupodavcu i da na fakturi iskažete izlazni PDV, te u tom slučaju imate pravo na odbitak ulaznog PDV-a.

Pod ovim ulaganjima se ne podrazumijevaju ulaganja u određenu opremu koja nije njegov neodvojivi dio i koju zakupac nakon isteka ugovora o zakupu ne ostavlja zakupodavcu.

Ako ste izvršili odbitak ulaznog PDV po osnovu ulaganja u objekat zakupodavca a da istom nijeste fakturisali vrijednost izvedenih radova sa iskaznim PDV-om u obavezi ste izvršiti ispravku pretporeza koji se u periodu nabavke nije mogao odbiti, i tako izvršena ispravka shodno članu 39 Zakona o PDV predstavljaju poslovne prihode, odnosno rashode poreskog obveznika u poreskom periodu.

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

1. Koje su poreske obaveze kod uplata za sponzorstvo?

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica (Sl list RCG br.65/01..i Sl list CG br.86/09,14/12), poreskim obveznikom poreza na dobit smatra se rezidentno odnosno nerezidentno pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti. Predmet oporezivanja rezidenta je dobit koju rezident ostvari u Crnoj Gori i izvan Crne Gore. Osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika. Za utvrđivanje oporezive dobiti priznaju se rashodi u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo izuzev rashoda za koje ovim zakonom propisan drukčiji način utvrđivanja.

Članom 14 Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisano je da se kod utvrđivanja poreske osnovice, usklađivanja rashoda i prihoda, izdaci za zdravstvene, obrazovne, naučne, vjerske, kulturne, humanitarne, sportske i svrhe zaštite životne sredine priznaju kao rashod najviše do 3,5% ukupnog prihoda, ukoliko su dokumentovani i ukoliko se ne radi o povezanim licima.

Ukoliko se radi o rashodima koji se ne mogu svrstati u navedene svrhe, iste treba iskazati na rednom broju 7 Poreske prijave, kao troškove koji nijesu nastali u svrhu obavljanja poslovnih aktivnosti.

Činjenica da dio prihoda izdvajate za donacije samo ukazuje da nemate pravo da iste iskazujete i kao troškove, osim do iznosa limitiranog Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

2. Da li je za vrijednost viška materijala utvrđenog popisom, dovoljno finansijski zadužiti magacin i po tom osnovu iskazati prihod i oporezovati ga stopom od 9%, ili postoje još neke obaveze?

U dopisu ne navodite razloge nastanka viška na materijalu za proizvodnju utvrđenog popisom, što navodi na pretpostavku da je materijal za proizvodnju nabavljen i lagerovan u magacinu materijala bez propisane dokumentacije koja prati nabavku materijala, ili je vrijednost materijala po popisu utvrđena po cijeni koja ne odgovara nabavnoj cijeni materijala, odnosno neki drugi razlog koji je uzrokovao višak.

Radi razumijevanja ove materije potrebno je ukazati na član 2 stav 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04 i " Sl.list Crne Gore", broj 40/08 ...14/12), kojim je propisano da je poreski obveznik poreza na dobit rezidentno, odnosno nerezidentno pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti. Članom 7 stav 1 i 2 propisano je da osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika koja se utvrđuje usklađivanjem dobiti poreskog obveznika iskazane u bilansu uspjeha, na način predviđen ovim zakonom. Članom 10 je propisano da se za utvrđivanje oporezive dobiti priznaju rashodi u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha, u skladu sa zakonom kojim

se uređuje računovodstvo, izuzev rashoda za koje je ovim zakonom propisan drukčiji način utvrđivanja.

Shono članu 5 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, vrijednost zaliha se ne može smatrati izvorima dobiti, te samim tim i njihovo obezvrjeđivanje, kao i precjenjivanje ne može imati uticaja na utvrđivanje oporezive dobiti.

Za utvrđivanje oporezive dobiti, shodno članu 8 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, priznaju se prihodi u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, izuzev prihoda za koje je ovim zakonom propisan drukčiji način utvrđivanja.

Smaramo potrebnim da vam ukažemo na radnje koje prethode konačnoj izradi bilansa, a to su:

1. Popis imovine i obaveza na kraju godine
 - U tom popisu iskazuje se stanje po popisu (stvarno stanje);
 - Stanje po knjigovodstvu;
 - Utvrđuje se razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja (manjkovi, viškovi);
 - Ove razlike su korektivna stanja pojedinih bilansnih pozicija;
2. Poslije uknjižavanja razlika, knjigovodstveno stanje se svodi na stvarno stanje.
3. Pravi se probni bilans koji je usaglašen sa popisom te se iz salda bilansa prave dva finansijska iskaza:
 - bilans uspjeha i
 - bilans stanja.

Na osnovu iznijetog, može se konstatovati da, obaveza za plaćanje poreza na dobit po stopi od 9% proizilazi iz oporezive dobiti utvrđene usklađivanjem dobiti poreskog obveznika iskazane u bilansu uspjeha na način predviđen zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

3. Ko i kako plaća porez u situaciji kada pravno lice - nerezident koji nema poslovnu jedinicu u Crnoj Gori, prilikom prodaje nepokretnosti realizuje kapitalnu dobit, te da li je kupac nepokretnosti dužan da obračuna i plati porez na kapitalnu dobit i šta u slučaju ako se kao kupac javlja nerezident koji nema stalnu poslovnu jedinicu u Crnoj Gori ili se kao kupac javlja fizičko lice strano ili domaće?

Članom 29. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04, "Sl. list Crne Gore", br. 40/08, 14/12), propisano je da je obveznik poreza na dobit dužan da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu:

-dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima;

-kamata, naknada za autorska prava i druga prava intelektualne svojine, **kapitalnog dobitka**, naknada za zakup pokretne i nepokretne imovine, naknada po osnovu konsalting usluga, usluga istraživanja tržišta i revizorskih usluga, koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu.

Oporezivanje kapitalnih dobitaka je propisano odredbama člana 21 do 24 Zakona o porezu na dobit pravnih lica. Članom 24 je propisano da je nabavna cijena imovine, za svrhe određivanja kapitalnog dobitka, cijena po kojoj je poreski obveznik stekao imovinu, odnosno procijenjena fer vrijednost imovine, utvrđena u skladu sa propisima kojima je uređeno računovodstvo, umanjena za troškove amortizacije, utvrđene na način predviđen Zakonom o porezu na dobit.

Navedena odredba ukazuje da kapitalni dobitak predstavlja razliku između prodajne vrijednosti i nabavne vrijednosti, odnosno da se kao nabavna vrijednost može koristiti isključivo cijena po kojoj je imovina stečena.

Porez po odbitku plaća se po stopi od 9 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

Porez po odbitku obračunava se i plaća po propisima koji važe u momentu isplate prihoda.

Shodno članu 29a Zakona o porezu na dobit pravnih lica, kod obračuna poreza po odbitku na prihode koji se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu, isplatilac prihoda primjenjuje odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uslovom da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda.

Status rezidenta države, sa kojom je zaključen ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, u smislu stava 1 ovog člana, nerezident dokazuje kod isplatioca prihoda potvrdom ili drugim odgovarajućim dokumentom, ovjerenim od nadležnog organa druge države ugovornice čiji je rezident.

Ako isplatilac prihoda primijeni odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, a nijesu ispunjeni uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana, što za posledicu ima manje plaćeni iznos poreza, dužan je da plati razliku između plaćenog poreza i dugovanog poreza, po ovom zakonu.

Poreski organ dužan je da, na zahtjev nerezidentnog pravnog lica, izda potvrdu o porezu plaćenom u Crnoj Gori.

Obveznik poreza po odbitku dužan je da nadležnom poreskom organu podnese izvještaj o uplaćenom porezu po odbitku, a koji se podnosi do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Oblik i sadržinu izvještaja iz stava 5 ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za finansije.

Poreski organ o obračunatom porezu po odbitku nerezidentnog pravnog lica obavještava poreski organ u inostranstvu na njegov pisani zahtjev.

Po drugom dijelu vašeg pitanja koje se odnosi na poreske obaveze kupca nepokretnosti, ukazujemo da kupac kao sticalac nepokretnosti podliježe oporezivanju shodno Zakonu o porezu na promet nepokretnosti ("Sl. list RCG", broj 69/03, "Sl. list Crne Gore", broj 17/07 ... 40/11).

Članom 3 Zakona o porezu na promet nepokretnosti je propisano da su domaća i strana pravna i fizička lica izjednačena u pogledu plaćanja poreza na promet nepokretnosti.

Zakon o porezu na promet nepokretnosti propisuje načine sticanja vlasništva na nepokretnostima, prava i obaveze stranaka u postupku, kao i lica koja su oslobođena plaćanja poreza, zavisno od stepena srodstva sa ostaviocem, odnosno poklonodavcem.

Nepokretnostima se, u smislu ovog zakona, smatraju zemljište i gradjevinski objekti.

Stopa poreza na promet nepokretnosti je proporcionalna i iznosi 3% od poreske osnovice.

Poreska osnovica poreza na promet nepokretnosti je tržišna vrijednost nepokretnosti u trenutku njenog sticanja.

Pod tržišnom vrijednošću nepokretnosti podrazumijeva se cijena nepokretnosti koja se postiže ili se može postići na tržištu u trenutku njenog sticanja. Tržišna vrijednost nepokretnosti utvrđuje, se po pravilu, na osnovu dokumenata (isprava) o sticanju.

Ako iznos naknade iz stava 3 ovog člana ne odgovara tržišnoj vrijednosti u vrijeme nastanka poreske obaveze, tržišnu vrijednost utvrđuje poreski organ procjenom.

Dakle, kod prometa nepokretnosti uvijek se za osnovicu uzima tržišna vrijednost nepokretnosti, bez obzira na cijenu iz ugovora. Takođe stopa poreza je utvrđena u procentu koji važi za cijelu teritoriju Crne Gore, a obveznici poreza su rezidentna pravna i fizička lica kao i nerezidenti.

RAZNO

1. Na koji način se vrši prijava poreskom organu u slučaju otkupa poljoprivrednih proizvoda pravnog lica od neregistrovanih poljoprivrednih proizvođača?

Članom 14 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja ("Sl. list Crne Gore", br. 29/13 od 22.06.2013), propisano je da privredno društvo i preduzetnik koji se bave otkupom gotovih proizvoda, repromaterijala, poluproizvoda i/ili sekundarnih sirovina od neregistrovanih lica dužni su da mjesečne isplate veće od 100 eura izvršene istom licu prijave poreskom organu, do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužni su da vode evidenciju o vrsti i otkupnoj vrijednosti proizvoda, materijala i sirovina, kao i o licima od kojih vrše otkup.

Navedenom zakonskom odredbom obuhvaćene su sve vrste proizvoda, repromaterijala, poluproizvoda i/ili sekundarnih sirovina, bez izuzeća, koje su predmet otkupa od neregistrovanih lica, što znači da iste važe i za slučaj otkupa poljoprivrednih proizvoda pravnog lica od neregistrovanih poljoprivrednih proizvođača

Navedenim zakonskim propisima nije propisan obrazac prijave koji se podnosi poreskom organu u navedenom slučaju, ali je propisana obaveza da vode evidenciju o vrsti i otkupnoj vrijednosti proizvoda, kao i o licima od kojih vrše otkup, što podrazumijeva unos ličnih podataka neregistrovanih poljoprivrednih proizvođača od kojih vršite otkup (ime i prezime, broj lične karte i prebivalište fizičkog lica).

2. Firma se bavi prodajom i proizvodnjom kafe na teritoriji Crne Gore.S obzirom da ste zainteresovani da istu kafu prodajete na inostrano tržište, interesuje vas da li imate pravo na povraćaj akcize koju ste platili prilikom uvoza sirove klafe?

Članom 30 Zakona o akcizama (Sl list RCG br.65/01 i Sl list CG br.50/09,38/13) je propisano da pravo na povraćaj (refakciju) plaćene akcize ima:

- 1) imalac akcizne dozvole koji je nabavio akcizne proizvode po cijeni sa uključenom akcizom i koji ih je upotrijebio u akciznom skladištu za proizvodnju akciznih proizvoda;
- 2) uvoznik koji vraća uvezene proizvode u inostranstvo u nepromijenjenom stanju, a za koje je prilikom njihovog uvoza platio akcizu;
- 3) izvoznik koji izvozi akcizne proizvode na koje je plaćena akciza;
- 4) lice koje je pribavilo akcizne proizvode po cijeni sa uključenom akcizom ili je akciza za iste plaćena prilikom uvoza, a upotrijebljeni su za namjene iz čl. 44 i čl. 54 ovog zakona.

Bliže uslove i način povraćaja dijela plaćene akcize iz stava 2 ovog člana, kao i dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev propisuje ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Bliže uslove i način povraćaja plaćene akcize propisuje ministarstvo nadležno za finansije.

Akciza se vraća u rokovima određenim zakonom kojim je uređen poreski postupak.

Članom 29 Pravilnika o primjeni zakona o akcizama (Sl list RCGbr.18/032..78/06,66/12 i

04/13) je propisano da se zahtjev za povraćaj plaćene akcize, lica iz člana 30 Zakona o akcizama, podnose nadležnom poreskom organu u roku od 30 dana nakon isteka mjeseca u kojem je akciza plaćena.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana moraju se priložiti kopije dokumenata kojima se dokazuje opravdanost za povraćaj akcize.

Pravo na povraćaj akcize za akcizne proizvode koji se izvoze dokazuje se sa ovjerenom carinskom dokumentacijom da su akcizni proizvodi stvarno iznijeti sa carinskog područja Crne Gore.

Pravo na povraćaj akcize iz člana 30 stav 1 tačka 1 Zakona o akcizama dokazuje se na osnovu evidencija o korišćenju (upotrebi) akciznih proizvoda u proizvodnji i o vrsti i količini proizvedenih proizvoda.

Dakle, na osnovu citiranih odredbi Zakona i Pravilnika, iako je vaša kompanija uvoznik akciznih proizvoda u čiju cijenu je uključena akciza koju ste kao uvoznik platili prilikom uvoza, ne možete ostvariti pravo na povraćaj akcize, jer ne ispunjavate uslove propisane članom 30 stav 1 tačka 1 i 2 Zakona o akcizama, odnosno akcizni proizvod na koje je plaćena akciza nijeste upotrijebili u akciznom skladištu za proizvodnju akciznih proizvoda, takođe ne vraćate uvezene proizvode u inostranstvo u nepromijenjenom stanju (uvozite sirovu kafu a izvozite prerađenu, odnosno mljevenu kafu), za koju ste prilikom uvoza platili akcizu.

[4. Da li je punovažno elektronsko vođenje knjige gostiju, knjige prometa i boravišne takse, kod paušalnog plaćanja poreza, da li se plaća PDV i kojoj stopi i ukoliko se prihvati elektronsko vođenje da li izdavati paragon blokove i voditi knjigu gostiju?](#)

Pravilnikom o obrascu, sadržaju i načinu vođenja knjige popisa gostiju ("Sl. list Crne Gore", br. 03/11 od 14.01.2011) propisuje se obrazac, sadržaj i način vođenja knjige popisa gostiju koju su dužni voditi fizička lica koja pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu.

Popis gostiju vodi se u obliku knjige polutvrdih korica čije su stranice numerisane.

Na prednjoj stranici prve korice popisa gostiju mora biti odštampan naziv "Popis gostiju", ime i prezime lica na koje glasi odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu, kao i datum početka vođenja popisa gostiju sa naznačenim brojem evidencije.

Na unutrašnjoj naslovnoj stranici (koja nije označena rednim brojem) moraju biti odštampane riječi "Popis gostiju", kao i ime i prezime lica na koje glasi odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i ukupan broj stranica popisa gostiju, kao i predviđeno mjesto za ovjeru popisa gostiju pečatom i potpisom ovlašćenog lica nadležnog organa lokalne uprave prema mjestu objekta u kojem fizičko lice pruža ugostiteljsku uslugu u domaćinstvu.

Obrazac popisa gostiju odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Popis gostiju obavezno se mora čuvati najmanje dvije godine nakon što je popunjen.

Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju u ugostiteljskim objektima za smještaj ("Sl. list RCG", br. 27/03) propisan je oblik, sadržaj i način vođenja knjige gostiju, koju su dužni da vode ugostitelji koji pružaju uslugu smještaja u ugostiteljskom objektu za smještaj.

Knjiga gostiju vodi se kao posebna knjiga domaćih gostiju i knjiga stranih gostiju.

Knjiga domaćih gostiju i knjiga stranih gostiju vode se u obliku tvrdo ukoričenih knjiga, čije su stranice numerisane.

Na prednjoj stranici prve korice knjige domaćih gostiju i knjige stranih gostiju treba da stoji naziv "Knjiga domaćih gostiju", odnosno "Knjiga stranih gostiju", kao i naziv ugostiteljskog objekta za smještaj.

Domaći gosti upisuju se u knjigu domaćih gostiju, a strani gosti upisuju se u knjigu stranih gostiju.

Knjiga domaćih gostiju vodi se na Obrascu 1, a knjiga stranih gostiju na Obrascu 2, koji su odštampani uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni dio.

Knjiga domaćih gostiju i knjiga stranih gostiju ovjeravaju se na unutrašnjoj naslovnoj stranici pečatom i potpisom ovlaštenog lica nadležnog organa lokalne uprave.

Pravilnikom o sadržaju evidencije plaćene boravišne takse ("Sl. list Crne Gore", br. 22/13 od 17.05.2013) propisana je evidencija o plaćenju boravišne takse kao i podaci koje treba da sadrži evidencija.

Evidencija se vodi posebno za svaki mjesec u godini na Obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Navedenim Pravilnicima nije propisana mogućnost vođenja i u elektronskoj formi.

Po vašem drugom pitanju ukazujemo da je poreski obveznik svako lice koje na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost, bez obzira na namjenu i ishod te djelatnosti, izuzev lica koje za posljednjih 12 mjeseci ostvari promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18.000,00€. Obvezniku poreza na prihode od samostalne djelatnosti, čiji je ukupan promet u godini koja prethodi godini za koju se utvrđuje porez, odnosno čiji je planirani promet kada počinje da obavlja djelatnosti manji od 18.000 Eura, može se, na njegov zahtjev, priznati da porez plaća u godišnjem paušalnom iznosu.

Lice koje po prvi put postaje, odnosno može postati poreski obveznik dužno je poreskom organu podnijeti prijavu za registraciju, najkasnije do 20 dana kalendarskog mjeseca koji slijedi mjesec u kojem je izvršilo, odnosno postoji vjerovatnoća da će izvršiti promet proizvoda, odnosno usluga u visini koja prelazi iznos iz čl. 42 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Što se tiče PDV stope članom 24a st. 1 tačka 6 Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), propisano je da se porez na dodatu vrijednost obračunava i plaća po stopi od 7% na promet usluga smještaja u hotelima, motelima, turističkim naseljima, pansionima, kampovima i vilama, dok je Pravilnikom o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV("Sl. list RCG", br. 81/05... 10/06, "Sl. list Crne Gore", br. 06/08... 11/09), u čl.9 propisano je da se uslugom smještaja u smislu člana 24a stav 1 tačka 6 Zakona, smatra samo usluga prenoćišta u ovim objektima, koji su razvrstani u kategorije u skladu sa propisima kojima se uređuje obavljanje turističke djelatnosti.

Ako se uz uslugu smještaja pruža i usluga konzumacije jela i pića na licu mjesta (noćenje sa doručkom, polupansion, pansion i sl.) snižena stopa se primjenjuje samo na uslugu smještaja (prenoćišta).

U tom slučaju a obveznik je dužan da u računu posebno iskaže naknadu za uslugu smještaja, a posebno naknadu za uslugu konzumacije jela i pića na licu mjesta.

Dakle, shodno navedenim zakonskim odredbama snižena stopa PDV se može primijeniti na promet usluga smještaja u onim objektima koji su decidno navedeni u zakonu i kategorisani u skladu sa propisima kojima se uređuje obavljanje turističke djelatnosti.